

„Sloga“

Volja po pošti prejemana ali na dom
 poslana skupaj z
 „Goriškim vestnikom“
 za vse leto glid. 1.80
 „ pol leta „ —.90
 „ četrt „ „ —.45
 Za tuje dežele toliko več, kolikor
 poština znaša.
 Posamične številke po 6 kr. dobijo
 se v Stolni, Semeniški in Šolski ulici.

Upravništvo in uredništvo: Morellijeva
 ulica šte. 22.

SLOGA

»Sloga jaši — nesloga tlaše toraj složimo se!

„Sloga“

Prinaša označila na četrti strani od
 katerik se plačajo se za štiristopno
 petitvrsto po 7 kr. če se jedenkrat
 tiskajo, po 6 kr. če se dvakrat, in po
 4 kr. če se trikrat ali večkrat tiskajo.
 Za celoletne oglase po pogodbi.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvu,
 reklamacije in naročnino upravništvu.

Nefrankovana pisma se zavrnejo.

Rokopisi se ne vračajo.

Ali se bodo vršile premembe na Primorskem?

Mi, goriški Slovenci, se vedno zanima-
 mo za razmere vseh slovenskih dežel; ali
 svoje gmotne in duševne moči vendar potre-
 bujemo in porablamo najbolj v domači deže-
 lici in po narodno političnih bojih, ki se nam
 uže desetletja vsiljujejo v skupnoupravni pro-
 vinciji pod tržaškim namestništvom. Naše borbe,
 ki se raztezajo jednako proti sistemu političke
 uprave, kakor deželnih samouprav na Goriškem
 in Tržaškem, so pa také hude, da od leta
 do leta in ob vsakem važnem dogodku, pri-
 petivšem se na Primorskem, stavljamo koj
 radi sami sebi vprašanje: Ali se še nič ne
 izpremeni, ali ne bode še boljše za primorske
 Slovence in Hrvate? In koliko dogodkov,
 koliko povodov je že bilo, vsled katerih smo
 se v interesu tudi celokupne države morali
 tako popraševati in ob enem tolažiti se!

Nobene provincije in kraljevine v Avstriji
 ni take, v kateri bi posebne razmere in pre-
 čudni dogodki ne silili na korenito ispremem-
 bo, kakor ravno na Primorskem. Slovenski in
 hrvaški časniki so zaradi posebnosti te pro-
 vincije že sto in stokrat tolažili same sebe in
 občinstvo, da sedaj pa sedaj mora priti do
 izprememb, ugodnejših za cesarstvo in slovan-
 sko prebivalstvo, katero je v večini na Pri-
 morskem. A do izprememb vendarle ni prišlo;
 vse se suče po starem tiru ali, če hočemo
 soditi nepristranski, se je od l. 1848 mnogo
 poslabšalo, in to ne le za primorske Slovane,
 ampak tudi za cesarstvo, česar ne more tajiti
 noben državnik, ki ni nalašč zatisnil oči
 nasproti občnemu položaju na Primorskem.

Slovenci in Hrvati primorski so vsled
 tega, da je vse pri starem in da postaja
 vedno hujše, nekako otrpneli, in njih rado-
 vednost je oslabela; kedar se ponavljajo proti-
 avstrijske demonstracije, že ne poprašujejo
 več, ali bodo imele kak nasledek; postajajo
 vedno bolj mlačni nasproti takim „dogod-
 kom“, ki so le „otročarije“ za te, kateri radi
 vidijo, da gre také naprej.

Dandanes se skandalizujejo le še tujci,
 ki pridejo k nam, ko vidijo, kaj je vse mo-
 goče počenjati „otrokom“ neslovanskih nar-
 odov na Primorskem, in le še tujci opisujejo

po zunanjih novinah v našem polo-
 žaju in našem neprestanem boju proti raznim
 upravam in italijanskemu življu.

Edino naši primorski poslanci niso še
 otrpneli, razkrivati stvari, kakoršne so, in
 tudi oni ne delajo tega s posebnim upanjem,
 da bi se spremenilo kaj na bolje, ampak bolj
 zato, da bi tujci še več zvedeli, kake razmere
 so pri nas, in kakó se godi Slovanom pri-
 morskim zlasti dve zadnji desetletji. Hvala
 Bogu, da imamo primorski Slovani ravno v
 tej dobi kopico dobrih državnih poslancev, ki
 se ne vstrašijo ne žrtev ne truda, zbirati ma-
 terijal, da potem v državnem zboru opisujejo
 naš položaj. Te popise naših razmer sovražni
 listi sicer prikrivajo, da bi zunanji svet nič
 ne zvedel, kakó je prav za prav z nami; ali
 na vse strani vendar ne dosežejo svojega na-
 mena, ker tudi Slovani imajo že svoje uplivne
 časopise in zunanje prijazne liste, kateri pri-
 občujejo govore naših zastopnikov, in také
 gre resnica po svetu, če ne drugače, pride
 iz zunanjih držav v Avstrijo in tu pred tiste,
 katerim je namenjena, da jo zvedó.

Hvaležni moramo biti tem zastopnikom,
 ker oni bodo največ pomagali, da bode boljše,
 če sploh ima priti še pravočasno do kakih
 sprememb.

Čas za take spremembe je bil že davno,
 in bi bilo že prišlo do njih, ko bi italijanski
 živelj na Primorskem ne imel toliko razno-
 vrstne uplivne podpore, kakoršna je v sedanji
 zunanji politiki, potem pa v starih simpatijah,
 ki jo imajo višji krogi do italijanske narod-
 nosti in kulture in sedaj pred vsem v stalni
 prijaznosti nemških liberalcev.

Sedanja državnozborna zveza in pa nova
 vlada ste tudi taki, da nikakor ne dajati u-
 panja, da se bo izvršila kaka izprememba ob-
 čih razmer na Primorskem. Saj ta zveza potre-
 buje tudi pomoči italijanskih zastopnikov, in
 také bodo skušali rajši še hujše pritiskati na
 primorske Slovane, nego da bi jim zboljšali
 sedanji položaj.

Zato je pa tudi neverjetna vest, ki se
 je v nekem neslovenskem dnevniku priobčila,
 vest, katera pravi, da se bodo godile urad-
 niške spremembe na Primorskem. Po tem po-
 ročilu bi več sedanjih visokih c. kr. uradni-
 kcv odstopilo, ker ne znajo slovenskih jezikov

in bi se nadomestili z dostojanstveniki, ki bi
 bili večji tu potrebnih slovanskih jezikov.

Mi ostanemo neverni Tomaži dokler se
 kaj takega ne zgodi. Potreba spremembe tudi
 na to stran bi bila zares velika, če pomislimo,
 kakó se uraduje doslej pri nas pri raznih,
 posebno tudi političnih uradih Saj so na Pri-
 morskem od zgoraj in zdolej uradniki name-
 ščeni, ki ne umejo nobenega slovanskega je-
 zika, po tem pa tudi taki, kateri kažejo
 mršnje nasproti slovanskemu življu. Boljšega
 bi se bilo nadejati, ako bi se taki uradniki na-
 domestili z drugimi, ki poznajo naše jezike
 jednako zaradi tega znanja, kakor zaradi u-
 panja, da bi bili oni jednako pravični vsem
 narodom na Primorskem. Ali tu se ne smemo
 varati; lahko bi nam dali takih uradnikov,
 ki bi zares znali nekoliko slovenščine, ki pa
 bi po mišljenju in čustvu nasprotovali naši
 narodnosti. Taki uradniki niso na Primorskem
 na pravem mestu tudi zaradi državnih inte-
 resov, ker, ako bi s čustvom podpirali ita-
 lijanski živelj, ostale bi pri italijanski na-
 rodnosti tiste razmere, katere so sedaj, in ka-
 tere so naši primorski poslanci označevali
 poslednja leta in tudi proti koncu ravno mi-
 nulega leta.

Z višjimi uradniki, večimi slovenskega
 in hrvaškega jezika, bi Slovani samo nekaj
 formalnega pridobili; do zboljšanja razmer za
 državo, primorske Slovence in Hrvate pa
 pridemo samo takrat, kedar zaukažejo od
 zgoraj, da je treba spremeniti dosedanjo poli-
 tiko na Primorskem, in kedar postavijo v to
 provincijo take višje uradnike, ki bodo odloč-
 novoljni, delati v soglasju, v zmislu ukaza o
 novi politiki.

No, naj bodo naše dosedanje borbe na
 Primorskem še také neugodne, mi ne smemo
 obupati sedaj, ko je že mnogo dela izvrše-
 nega od naših rodoljubov in zlasti naših od-
 ločnejših zastopnikov. Razkrivajmo te razmere
 še nadalje podpirajmo te odločne poslance
 moralno, ne dajmo se zadovoljevati z mrvicami,
 in če bodemo složni obsojali politiko,
 ki je škodljiva nam in državi, potem se mo-
 remo nadejati, da napoči tudi za goriške
 Slovence in vse primorske Slovane boljša do-
 ba. Zato potrebujemo med seboj složnega de-
 lovanja, in „Sloga“ bode tudi nadalje obuje-
 vala in krepila naš narod v tem zmislu.

Podlistek

Ludovik XV. francoski kralj, kot otrok.

Po virih sp. Z — k.

(Dalje)

„Po slovesnosti Vam tega nihče ne bo branil, veličanstvo.“

„Med tem mi pa sneg skopni“, vzdihne kraljič.

„Velika reč, ako tudi skopni, Veličanstvo.“

„Kako se bomo pa kepali po tem?“

„Dobro, potem se pa ne boste, Veličanstvo.“

„In moja bitka, moji vojščaki in tovariši.“

„Uže vidim, da je kraljevanje zeló sitno in neprijetno.“

„Uže vidim, da je kraljevanje zeló sitno in neprijetno.“

„Naučite se; Veličanstvo!“

„Prav, a bodite mi porok, da mi sneg ne zvodeni.“

„Tega ne morem toda za Boga, čas poteka, in še nič ne znate“ pritiska Villeroy.

Ludovik je ves pobit, a se vendar uda. Stavka za stavkom mora ponavljati, dokler se ogovora ne navadi do dobra. Zadovoljen se po-

vrne Villeroy iz sobe, in Ludovik poskoči od samega veselja: „To je pri kralj, sedaj pa le hitro na travnik.“

A motil se je nesrečni kraljič. Še ni bil menda Villeroy daleč iz sobe, že naznani Comtois drug pohod: „Gospá Ventadour in gospod Fleury, drugi Vaš učitelj, Veličanstvo! — Za omenjenima razvrsti se cela vrsta strežajev, ki nesó krasna praznična oblačila in drugih reči za kraljiča.“

„O kako je to lepo! — zavzame se Ludovik — „Mamá, bom li v tej krasnej obleki bojeval se?“

„Bojeval? Naročeno mi je bilo samó, da Vas oblečem, za boj mi nič ni znano.“

Kraljič pregleda kos za kosom, s kojim ga opravljajo. Pred vsem pride na vrsto prav okusno nabrana jančica z visečimi suknenimi rokavi vijolične barve. Na to mu denó obilno sè zlatom obšito kapico na glavo; okoli vratu pride višnjevi trak z redom sv. Ludovika in sv. Duhá. Do lés je bila kraljiču oprava prav po vseči, ker mu je hodilo na misel, da se v njej prikaže na bojišči. A kako se začudi, ko mu Ventadour ponude zlate ročaje, s kakoršnimi otroke vodijo, da se hoditi naučé.

„Kaj je to, mamá, in kaj nameravate s tem“, upraša precej resno.

„To so povodci, s kojimi Vas imam okinčati.“

„Meni povodce? Ali se ne šalite?“

„Gotovo, da ne: kajti ti povodci so Vašej otroškeje obleki neobhodno potrebni.“

„Iz kratka, nočem jih po nobenej ceni. Saj nisem več majhen otrok.“

„Ves svet ve, da niste. Človek, ko je pet let in sedem mesecev star, ni več majhen otrok. Povodce pa zahteva šega in etiketa, da nosite je pri posebnih svečanostih, vi namreč kot kralj še v otroških letih.“

„Šega? Etiketa? kaj me to briga? Jaz jih nočem. Dajte je raje kteremu staremu gospodu. Lejte, vojvoda Buljonski jih zeló potrebuje, saj komaj na nogah stoji. Tudi maršal Ikselski hudo strani, dajte mu je. Jaz jih nočem, za nič na svetu ne, pa mir besedi, mamá! Toda kaj se obotavljam? Skoro bo solnce sijalo. O nikar me ne zadržujte, ker imam še to jutro zmago obhajati, in vojna priprava ni še v redu.“

„Prosím, veličanstvo, vzemite povodce! Saj Vam ne bodo kar nič na poti.“

„Jej, ali bi se mi tovariši pač smijali, posebno Chartres.“

„Ne bodo si upali.“

„Zakaj ne?“

„Ker se bodo kazui bali, veličanstvo.“

„A kako malo je poznate! Ali se mi Francozi koga bojimo?“

„Nimate prav, veličanstvo, da Vas moram za tako malenkost tako dolgo prositi. Storite mi to ljubav, prosím Vas.“ (Dalje prih.)

Primorske razmere.

(Govor poslanca V. Spinčića v 255. seji drž. zbora dne 15. decembra l. l.)

(Dalje)

List „Il giovine pensiero“ piše na tak način — jaz ga navadno ne čitam, a doposlale so se mi razne številke — da ga ni moči drugače imenovati, kakor revolversk list. Pa vender je le redkokdaj konfiskovan. Da ne bom preobširen, naj citiram le nekatere številke. V številki z 22. julija 1893 piše: „Rozzo e S. Marco, Istria e Venezia, sublime abbraccio d'amore che durò 10 secoli. Nella piazza di Rozzo si conservano gli antichi cannoni. — La presente generazione annovera patrioti veri uno solo eccettuato il . . . parroco.“

To-le je načelno hujskanje zoper župnika. „Finalmente è arrivato il giorno in cui potete scuotere il giogo pesante importovi dagli stranieri con una guerra sleale, fatta avoi coi mezzi più ingiusti, e rivendicare l'onore vilipeso col ragiunare i vostri sacrosanti diritti. La sorte vi è propizia.“ V številki z dne 17. avgusta t. l. piše: „Dopo che gli oltremontani si insediarono in codesta cittadella l'oltracolanza pancroata crebbe smisuratamente.“

In zakaj vse to?

Samo zategadelj, ker so v neki občini, v kateri prebiva 13.000 Hrvatov in poldrug tisoč Italijanov, po trdih borbah zmagali Hrvati. Italijanski listi ne morejo upravi ničesar očitati, pisati pa smejo vender na tak način zoper njo, ne da bi oblastva kaj storila, ker je občinski zastop hrvatsk. V drugih občinah je uprava pod vsako kritiko in vender ima pri glavarstvih „srečo“.

V številki z dne 9. novembra se omenja interpelacija, stavljena dne 27. oktobra: „Dunque Spinčić, Laginja, Alfredo Coronini . . . hanno presentata nella seduta del Parlamento del 27. settembre p. n. un'interpellanza al Ministero della pubblica istruzione, interpellanza ricca di menzogne e di basse insinuazioni contro il nostro patrio consiglio . . . i rappresentanti della nostra popolazione sapranno sventare, ne siamo certi, i tentativi del panslavismo diretti a creare anche all'ombra della storica torre di un focolajo di deleteria agitazione, contraria di supremi interessi del paese, alle leggi della morale e dell'ordine.“

Gospoda moja! Ako zahtevamo kako šolo, smo panslavisti, agitatorji itd. Citirati ni treba v dokaz, kaki izrazi so se rabili v drugih številkah, kako postopajo naši dobre ljudi imenujoči se so-deželani. Ta list rekel je v neki drugi številki, naj prebivalci dra. Laginjo, mene in druge slovenske poslance, če pridemo v kako slovensko vas, z brcami preženejo.

„L'Istria“, oficijozno glasilo avtonomnega deželnega oblastva, dežele, v kateri sta dve tretjini prebivalstva slovenske narodnosti, imenuje Slovane pogostoma tolpe barbarov, uskokov i. t. d. Zlasti slovenske duhovnike psuje in napada, samo zato, ker so Slovani, ker slovenski čutijo in se za narod, ki toliko trpi, potegujejo. }

Ne grde jih pa samo listi, nego tudi c. kr. funkcionarji. Precej visoko stoječ funkcionar rabil je pred kratkim besede „Porchi di preti“, ne da bi mu bili dali duhovniki v to kak povod. Drug, še višji funkcionar rekel je — kakor so mi priče povedale in pismeno potrdile —: „Non ste tenir coi preti, perché i preti vi menteria in cattiva strada.“ Tako je govoril najvišji funkcionar na Primorskem neki slovenske občine deputaciji o duhovščini, ki je jedini vzdrževatelj morale v deželi.

Okna Puljske čitalnice — to utegne gospodu grofu Franu Coroniniju biti drago slišati — so bila že večkrat z velikimi kamni pobita. Okna v stanovanji kurata Legovića v Kopru so bila pobita in sicer pri pet ur trajajoči demonstraciji, vrsivši se pod okni c. kr. političnih in sodnih oblastev.

Informirajte se pri njem, a ne pri sokrivcih ali celo pravih krivcih.

Tarški župnik Koraca in Višnjanski župnik Močibob bila sta v lastni svoji hiši že mnogokrat v smrtni nevarnosti. Jednemu so nasprotniki na okna streljali in vrata pobili, drugemu pa kamna v stanovanje metali in hišo njegovo oblegali. Zadnji čas se tudi zoper Paziuskega župana in namestnika dež. glavarja odvetnika dra. Dukića zlasti po noči demonstruje, tako, da se dr. Dukić ne upa po noči na ulico. Kriva so tega c. kr. oblastva, zakaj demonstracije so se zopet začele, odkar je v Paznu znani vitez Schwarz.

Dr. Dukić se je radi tega pri namestništvu pri ministerstvu notranjih opravil pritožil, ali ta dva oblastva sta pokazala tako nonkuranco, da se je Dukić odpovedal kot dež. glavarja namestnik. Namestništvo mu je pač sporočilo, da se ne sme odpovedati, ali on neče svoje odpovedi preklicati. V dveh političnih okrajih se je lani govorilo, da je za glavo dra. Laginje obljubljena talija 3000 gld. Prič za to je dovolj. Zapisane je imam. Orožniki so to javili predpostavljenu jim oblastvu in tudi okrajnemu sodišču. Na neko zadevno vprašanje je okrajno glavastvo odgovorilo, da ničesar ne vé o tej stvari.

C. kr. državno pravdnništvo v Rovinju je na naznanilo okrajnega sodišča odgovorilo, da tu ne gre za hudodelstvo, katero je uradnim potem preganjati.

Najprej je torej treba ubiti, potem je hudodelstvo še le storjeno, morda pa tudi ne. Da pa se take reči ne dogajajo samo pri nas v Istri, ovo za to dokaza. Prijatelj mi je dal „Deutsches Volksblatt“ z dne 5. junija t. l., v kateri številki je natisnen dopis s Primorskega, kjer se pripoveduje, da se je izid občinskih volitev Tržaških 4. volilnega razreda v Gorici praznoval, in se potem pravi: Da pa se je zmaga še sijajnejše praznovala, treba je bilo kako socijalno visoko stoječo, avstrijski mislečo osebo insultirati in provocirati. V to je bil izbran grof Žiga Attems, potomec starodavne rodovine, ki si je za deželo pridobila velike zasluge. Ko se je grof Attems tisti dan vračal v svoj, zunaj Gorice ležeči grad, pridrvilo se je za njim od židovskih liberalcev najeto krdelo izpriencev. Ti so grofa na najpodlejši način psovali in mej drugim kričali „da bi bilo vse avstrijsko misleče ljudi ubiti“ ter proslavljali Italijo. Vrh tega je grof Attems dobil še mnogo pretilnih listov, v katerih se mu grozi z upuščanjem velikih njegovih vinogradov, če ostane še nadalje „austriacante“.

Slišal sem, da je grof Attems vse to in še huje reči izrecno potrdil. Tudi govori, katere je bilo pred kratkim slišati v Goriškem občinskem zastopu, zlasti govor dra. Maranija — mož je javno govoril, zato je pač dovoljeno imenovati ga — kažejo jasno, kako se govori in hujska zoper Slovane, kako se ti obreknejo, kako sovražstvo se proti njim propoveduje in to radi stvarij, ki niti dokazane niso.

V zvezi s tem so tudi poulične demonstracije. O posamičnih teh demonstracijah mi ne kaže govoriti, zlasti ker so bile že omenjene v raznih govorih in interpelacijah. C. kr. vladi pravim pa le to: Vprašajte slovenske deželne poslance isterske, kaj se jim je l. 1863. v Poreču zgodilo in kako se jim godi od tedaj sem v deželnem zboru in zunaj njega, zlasti če v zbornici hrvatski ali slovenski govore: vprašajte slovenske občinske svetnike in deželne poslance Tržaške, kako se jim godi, če se potegnejo za slovensko zadevo, vprašajte razne Hrvate in Slovence, kako se jim je godilo, če so zadnji čas prišli v Poreč, v Koper, v Višar, v Oprtalj itd., vprašajte Buzetskega župana, kake poulične demonstracije so se proti njemu in proti njegovemu uradu priredile in kako so tedaj postopala c. kr. oblastva, vprašajte Buzetskega župana in Buzetskega župnika-dekana, kako se jima je godilo, ko sta prišla k okrožnemu sodišču v Rovinju zaradi omenjenega napada na neko procesijo, vprašajte duhovščino Oprtaljske dekanije, kake poulične demonstracije so se proti nji uprizorile v Oprtlju dne 15. aprila 1891., vprašajte bivše ondotne duhovnike Jelusića, Šcutca, Fruliča in Topolovškega kapelana Knavae; vprašajte duhovnika Bottegara in Štefanutića, kako je okolo 600 oseb dne 8. maja 1891. v Bujah demonstrovalo in kaj se je vse proti njima pripravljalo; vprašajte duhovnika Ptašinskega, kako se je l. 1889. proti njemu demonstrovalo v Poreču; vprašajte tega duhovnika in župnika Gorca, kake demonstracije so se v Velikem tednu l. 1891. proti njima v Poreču pripravljale; vprašajte župnika Koraca in Močiboba, kako se je proti njima v Taru in Višnjaju demonstrovalo; vprašajte župnika v Roču in njegovega kooperatorja, kake demonstracije se že leta in leta proti njim uprizarjajo: vprašajte kurata Legovića v Kopru, kako se je proti njemu demonstrovalo v Vižinadi in v Kopru, nekega dne, kakor že rečeno, celih pet ur in to pred okni c. kr. oblastev, ne da bi bila ta kaj storila zoper veliko množico demonstrantov. Poznam, gospoda moja, ulice, poznam poslopje oblastev in kuratovo stanovanje. Vprašajte še druge Hrvate in Slovence v Kopru, zlasti nekega učitelja, potem profesorje in dijake, kako in kolikokrat se je proti njim demonstrovalo.

Pred kratkim pisal mi je jeden teh profesorjev, da je nastal mir, odkar zboruje drž. zbor. Malo so tam torej vender v strahu, kadar zboruje državni zbor. Vprašajte urednika lista „Naša Sloga“ in druge Hrvate in Slovence, ki so bili dne 28. avgusta 1892. v Paznu, kako se je proti njim demonstrovalo; vprašajte dr. Mandića, kako se je proti njemu demonstrovalo, ko je to poletje po službenih opravkih tja prišel; vprašajte hrvatske izletnike iz Senja, kake demonstracije so se proti njim priredile na Krku, ko so to poletje tja prišli. Po ulicah in sploh povsod se demonstruje zoper tiste, ki hrvatski ali slovenski čutijo, ki ne pripoznavajo, da so primorske provincije italijanske provincije in ki so na poti izvršitvi iredentovskih idealov.

Sedaj pa prestopim k iredentizmu in kar je z njim v zvezi. Ker bo stvar nekoliko daljša, prosim potrpljenja, gospoda predsednika pa dovoljenja, da čitam citate. Prej pa naj omenim, da ne maram posegati v zasebno življenje in da ne dolžim italijanskega naroda v celoti. Želim samo, da si naredi visoka zbornica pristno sliko o razmerah na Primorskem in da se tudi vlada informira, ker imata zbornica in vlada pravico in dolžnost, poznovati razmere v posameznih provincijah tako glede na narode, kakor glede na državo in na vladarja ter varovati interese narodov, države in vladarja.

Šolska družba „Pro Patria“ je bila razpuščena zaradi govorov na njenih zborih. Mesto nje se je ustanovila druga šolska družba „Lega nazionale“ s povsem enakimi pravili in v povsem jednak smoter kakor „Pro Patria“. ne glede na

to, da društvo ne ustanavlja samo šol v varstvo italijanske narodnosti, ampak zlasti šole za poitalijančevanje slovenskih in hrvatskih otrok. V teh šolah se kar očitno politikuje.

Meseca januarja 1893 so se v Ločniku pri Gorici vršile občinske volitve. Takrat se je očitno govorilo o stranki „Legini“ in mej drugim se je reklo, da ima „Lega“ dovolj sredstev za borbo zoper avstrijski misleče Slovane. To je treba dobro zapomniti. Po mnenju Legistov je borba zoper primorske Slovane identična z borbo zoper avstrijsko misleči del prebivalstva. (Čujte! Čujte!)

V knjigi profesorja dr. Benuttića „Manuale di geografia, storia e statistica del Litorale“ in v knjigi že prej omenjenega Karla de Franceschi se imenujejo Slovani „stranieri“. To ima svoj pomen. V knjigi drugo imenovanega moža na str. 7., 8. in 9. uvoda se imenuje Italija „občudovanja vredna mati Istre. Trsta, Gorice in Gradiške“. (Čujte! Čujte!) Attilio Bruniati skuša v svoji knjigi „Gli eredi della Turchia“. Milano 1890, v četrtem poglavju dokazati, da bo Avstrija Trentin in Primorsko odstopila Italiji in da mora, dokler se to ne zgodi, z Italijani v tej deželi prijazno ravnati, kakor se tudi res ravna. Govorim samo o Primorskem.

Paolo Fambri v knjigi „Antologia Italiana“, ki se tudi pri nas precej čita, se trudi dokazati, da spada Istra in sploh vse Primorsko z Reko vred in jeden del Kranjske historično, etnografično in geografično k Italiji, da mora to Avstrija priznati in do odstopa lepo ravnati z italijanskim prebivalstvom, Primorska se v šolah, v uradih in v cerkvi pripravljajo za Italijo.

List „L'Indipendente“ berate lahko vsak dan v bralni sobi dra. Laginje in osvedočiti se morete, da piše ta list o Avstriji tako, kakor da je inozemstvo. (Čujte!)

„Il Mattino“ — to je še važneje — izhaja z vladno podporo v Trstu (Čujte!) in piše v številki z dne 3. novembra 1891 „E così Trieste, l'italiana Trieste“, „Italijansko mesto“ se pravi kar naravnost in ta list piše najsrdečije zoper ustanovitev slovenske šole v Trstu ter ima skoro v vsaki številki stalno rubriko: „Fatevi soci della Lega nazionale“ — katere „Loge“ misli, sem že omenil.

Prej omenjeni list „Il Giovine Pensiero“ pisal je v številki z dne 3. novembra 1891. govorec o „Legi“: „Le provincie italiane soggette all'Impero“ in navaja kot tej podvržene provincije Gorico, Trst in Istro.

Tudi v dež. zboru se pri raznih prilikah govori o italijanskih provincijah monarhije, dasi izvzemši Trentina sploh ni italijanskih provincij. Tako je pri nas že navada. Kakor znano, so na nekih zemljevidih Trentin in vse Primorsko do Reke zaznamenovani kot del Italije. (Klic: Etnografičen!) Etnografičen! 400.000 do 500.000 Hrvatov in Slovencev ne šteje nič proti 300.000 Italijanom. Imenovan sem Trentin le ker je na zemljevidih zarisal. Taki zemljevidi se nahajajo tudi po primorskih uradih in v nekem isterskem okraju so se tudi v šoli več let rabili. Ali se še kje rabijo, mi ni znano. Te zemljevide so iz ljudskih šol odstranili tisti slovenski okrajni šolski nadzorniki, kateri se v italijanskih listih in v dež. zboru isterskem najbolj napadajo. Tak okrajni šolski nadzornik, ki je bil tudi že večkrat napaden, ker je svoje dolžnosti nepristranski izvrševal, odložil je te dni nadzorništvo, ker ni mogel več prenašati šikan znanega viteza Schwarz, naperjenih proti njemu in proti hrvatskemu prebivalstvu v tem okraju. Pri raznih prilikah se tiskajo posebni listi, ki se razpošiljajo s pošto ali pa na ulici razdajajo. Tako je dne 9. januarja 1879. bil tiskan v Rimu oklic na „Fratelli Istriani, Triestini e Trentini“ ter podpisan z „Alcuni Deputati.“ Ta oklic se ni samo po Trstu, ampak tudi po drugih primorskih mestih razposlal. V njem se govori o dveh udih, due lembi, katere ima „lo straniero“, tujec, še v rokah. O kroni se govori z besedami, katerih ni moči ponavljati, bratje pa se pozivljajo, naj vztrajajo v boju, dokler ne pride dan rešitve iz okov. Druga taka tiskovina je naslovljena „14 Marzo“ in podpisana „Il comitato del Circolo Venti Dicembre“, datovana „Trieste, Marzo 1891“, „Tip. regrata del Circolo Garibaldi“. V tej tiskovini se popisujejo čutila, s katerimi mislijo Tržačani na kralja Umberta na le-tega rojstni dan in izraža protest zoper sedanj položaj, v katerem se nahajajo. Prav karakteristične so besede: Borimo se zdaj za naš jezik in za našo narodnost s svetimi orodji, z vzgojo, z delom, z razširjanjem naših idej in pripravljajmo se za sveti dan, ko se bomo borili za svobodo in merili svoje sile z našimi zatiralci“. Besed o našem cesarju in kralju ne morem ponavljati. H koncu se proslavlja še „Oberdank“ in se zaključti spis s klicem: „Viva l'Italia, viva il Re.“

Tiskovina, natisnena „per cura e coi tipi segreti del Circolo Garibaldi“ — Trieste 1892. N. 3. „Alere Flamman“, — „Canti della patria.“ Ta publikacija ima namen, razširiti mej narodom tiste rodoljubne pesmi, katere je Avstrija k ostracizmu obsodila. Tem pesmim, ki so prebudile ves narod, sledile bodo druge pesmi, namenjene našim provincijam.“

To je perijodična publikacija, kar kaže tudi št. 3. Razdaja se po vsem Primorskem. To številko imam iz Gorici. Mej drugim je tu citati: „Rumenočrno — proklete barve, kdor jih nosi,

bodi proklet; smrt Judežu ki na svojih prsni nosi svetinjo, katero mu je dala Avstrija". (Cujtel)

Znani so mi slučajji, da se nekateri ljudje sramujejo nositi javno svoja odlikovanja, nekdo je tako odlikovanje celo z nogami teptal. (Cujtel)

Pred kratkim razpošiljali so se v Gorici pod kuvertom tiskovine, katerih jedna je došla tudi dru. Rojcu z napisom „Gospod dr. Alexija Rojca, Gorizia“. Tiskovina je adresirana na pisatelja brošure „Studio sopra Gorizia“. Kot motto so zapisane besede izrečene na Mentanski slavnosti v Milanu 8. novembra 1885. To zopet kaže, kako se na Primorskem vsa čita, kar se v Italiji zgodi, kjer se govori, da prelita kri še vedno rdeči polja, ker v dijademu Italije še vedno manjkata dva biserja, Trident in Primorska. Izrekajo se želje Goričanov (I Goriziani): „Pravi Goričani“ nečejo s tuji ničesar opraviti imeti, nečejo se z njimi spuščati v transakcije, ker bi bilo to proti njihovim svetim aspiracijam: nečejo z njimi priti v dotiko; veliko krdelo iredentovcev naj usurpatorje tega zadnjega dela (ultimo lembo) italijanske zemlje odpravi; Dunaj naj se ne briga za našo provincijo, potem bode laglje združiti se z legitime materjo.

Dne 20. decembra 1890 praznoval se je spominski dan Oberdankove smrti. Nekateri italijanski listi so o tem članke pisali in Oberdanka slavili kot „martire della patria“. (Dalje prih.)

Politični razgled.

Omladina. — Kar je najzanimivejšega za nas je politična pravda v Pragi, katera se je začela 15. t. m. Zatoženih je 77 oseb, in sicer vsi pristasi tajnega društva „Omladina“. Zatoženci so večinoma mladeniči in sicer po poklicu novinarji obrtniki in trgovci poleg dveh odvetniških koncipijentov in dveh vseučilišnikov. Glavni zatoženec je Anton Holzbach, 19-letni novinar. Praga je radi tega vsa na nogah. Redarjev s puškami in nataknenimi bodali bilo je isti dan pred sodiščem okoli 60.

Bosni in Hercegovini pretijo jako neučene narodne nevarnosti. Tam se hoče palniti v pozabo hrvatsko ime in teptati zadnje zvezi bosenskih in hercegovinskih Hrvatov z bratimi Hrvati v Banovini in Dalmaciji. Temu podjetju protestuje vže hrvatska visoka šolska mladina na Dunaju, Zagrebu, Gradcu in Inostu. Bog daj mladim visokošolcem doseči bratom Hrvatom njih namen. Ali obeta temu patrijotičnemu podjetju kaj dobrega, ne vemo.

V manjših državah se nič posebnega ne godi z izjemo v Italiji, v kateri se radi notranjega nemira orožuje. — V Siciliji bila je pomirjena ustaja, ali te dni zamotala se je zopet vladi tamošnja štrana. Crispi je vže v veliki zadregi in se ne ve, kako se bode z iste spravil.

V Srbiji se bode vladina stranka cepila in sicer za to, ker je vladni radikalec Marinković vabil pri volitvi nič manj kot 1291, a njegov nasprotnik predsednik radikalnega kluba Tanšanović pa 863 glasov.

Tudi v Belgiji niso vladini duhovi mirni. Minister Beconuert izjavil je namreč, da odstopi in z njim vse ministerstvo — torej kriza tudi tam.

DOPISI

Podgora 17. jan. — V nedeljo 14. t. m. imelo je takajšnje „Katoliško bralno politično društvo“ veselico, katera je v vsakem pogledu izvrstno izpadla. V prvi vrsti se imamo zahvaliti g. M. Koršiču, vodji tamburaškega zbora, in gg. tamburašem, kateri so pokazali, da so se v tem kratkem času prav dobro izurili. Potem g. Bajtu za izborni petje in vsem g. diletantom, ki so se potrudili, da se je veselica tako lepo izvršila. Želimo si še več enakih večerov.

Iz Brd, 16. januarja. — Ker je „Sloga“ od 5. t. m. pod naslovom „V Biljani“ objavila sporočilo lažnjivo gledé obnega zbora „Slovenskega jezua“, primoran sem zahtevati od slavnega uredništva „Sloga“, da tudi moj popravek objavi!

Dno 17. decembra m. l. imeli sti dve društvi „Briska podružnica sv. C. in M.“ pa kat. politično-narodno društvo „Sl. Jez“ svoj redni občni zbor, kakor druga leta, od kar je ustanovil „Jez“ — „podružnico“. No, pri zadnjem občnem zboru „Slov. Jezua“ dne 17. m. m. razvil se je prizor, nenavaden a pričakovan, ki je v tesni zvezi s prizori v vršechi se volitvi šmartenskega županstva. Toda nikakor ni resnica, kar pravi sporočilo v „Slogi“ rekši: „V Biljani vršil se je dne 17. p. m. letni občni zbor društva „Slov. jezua“, ali žalibog brez nikakega uspeha, ker po končanem zborovanju društva „Sv. Cirila in Metoda“ popustili so dvorano vsi odborniki kakor tudi udje društva „Slovenskega jezua“, tako da osamljeni predsednik ni mogel voliti odbora“. — Resnica je le ta:

Po dokončanem občnem zboru „Briske podružnice sv. C. in M.“ odšli so iz dvorane vsi in sami navzoči učitelji (bilo jih je 8), da se po kažejo nasprotni „Slovenskemu jezua“, oziroma predsedniku, kakor je bilo že prej zažugano. — Med temi učitelji je bil eden (g. Širok) odbornik

„Slov. jezua“, dva pa (Semolič in Poberaj) namestnika. Kljub temu o d h o d u učiteljev so ostali v dvorani, duhovniki in posestniki, med temi g. župan Biljanski Šiligoj se svojim tajnikom, g. župan Šmartenski Mužič z več starašini in omikanci, par izbornih starašin iz Dolenjske županije i. dr. Toraj ni bil predsednik o s a m l j e n.

Zborovanje se je začelo s predsednikovim nagovorom in pojasnilom o delovanji. Potem se je vpisalo 10 novih udov, ki so položili svojo krono na žrtvenik domovine namesto učiteljev. Zarad razburjenosti so društveniki odložili volitev novega odbora. Predsednik je zaključil zborovanje in začela je večerja.

Dostavek ured. — Našega preješuega Gosp. poročevalca prosimo biti natančnejši pri poročilih — ker drugače škodujejo takšni poročevalci s popravami listu mnogo.

Domache in razne novice

Občni zbor „Goriškega Sokola“ vršil se je 6. dne t. m. po naznanjenem dnevnem redu, dasi ni bilo navzoče potrebno število udov; bilo je namreč samo 20 udov in dva neuda; a pred volitvijo odbora odšli so se 4 udje in odbor je volilo samo 16 udov in 2 neuda z 19. glasovi — ker nekdo je oddal 2 listka. Izvoljeni so bili: starosta g. Andrej Gaberšček, podstarosta g. Martin Poveraj tajnik g. Augustin Janša, blagajnik g. Josip Mužič, odborniki: gg. Josip Dekleva, Rudolf Polenčič in Josip Hvala.

Obžalujemo, da mnogo najboljših udov, kateri so bili do sedaj stebri „Sokola“, ni prišlo k občnem zboru z izgovorom, da se nočejo prepirati. — Iz „Goriške Tiskarne“ g. Andreja Gaberščka se je namreč vže dolgo pred občnim zborom agitovalo, kedo naj bode izvoljen; zato so mnogi radi zazeljenega miru pustili „Goriški Tiskarni“ pri „Sokolu“ prosto roko!

Žalostne šolske razmere v mili naši domovini. — Pri nas velja izgovor, da mora biti v naših šolah poduk v nemškem jeziku ker so tu Slovenci in Italijani; in glej v Ljubljani izrekel je te dni državni poglavar Bar. Hehn skoraj nekako enako neumnost v deželnem zboru.

Na obžalovanje nekega deželne poslanca, zakaj se ima toliko skrbeti na možkem in ženskem učiteljskem izobraževališču v Ljubljani za nemški poduk kandidatov, rekel je, da se zato skrbi, ker imajo le tem potom mladi učitelji in mlade učiteljice priložnost pridobiti si kruha tudi v nemških kronovinah. Mož ulovil se je kakor muha v paljkovo mrežo a stem razločkom, da nedolžni muhi ne pride nikdo na pomoč, a da njemu pa je prinesel nemškutar Schlegel, a takrat brez uspeha.

Kaj pač mora vendar to biti, da so se ti Nemci in tukaj njim pridruženi Lahji proti ubogemu in potrpežljivemu Slovincu tako zarotili, da mu hočejo iztrgati iz srca po vsej sili ono ljubezen do materinega jezika, koja je božja previdnost vcepila vsakemu količkaj lastno mater ljubečemu otroku, bodisi ta katerekoli narodnosti! Jako žalostno!

Goriški Vestnik je vže naznanjen c. kr. glavarstvu in izhajal bode, kakor je bilo vže naznanjeno v 1. št. Sloge vsak zadnji četrtek meseca ob 10. uri zjutraj. Prva številka prinese interpelacijo bl. g. Dr. Rojca o zboljšanju gmotnega stanja naših učiteljev in mnogo druge lepe tvorine.

Pretekli teden umrl je tu v Gorici bivši vodja in poprej profesor na naši višji gimnaziji g. Fran Schaffenhauer v 73. letu svoje starosti. Mož je bil povsod jako spoštovan in ni tako sovražil Slovane kakor je sedaj navada. — Hladna mu bode slovenska zemlja!

Zadnji „Rinnovamento“ prinesel je članek spančevanja naših deželnih poslancev v deželnem zboru.

Mi se ujemamo popolnoma z omenjenim listom, kajti ako bi ne bila prinesla te dni deželna poslanca Aleksij Dr. Rojca interpelacijo o zboljšanju gmotnega stanja učiteljskega osebja in vitez dr. Tonkli ono o porotnikih bi resne imel deželni zbor pri tem zasejanju nikakega raznega deželnega uprašanja, izvzemši onih uprašanj, ki so navadno na dnevnem redu vsakega zasejanja.

Omenjeni list ima torej prav, ako očita spančevanje naših deželnih poslancev v deželnem zboru, kajti prišli niso še do tega, da bi imela naša deželna hiša svoj napis. Slovenski poslanci se ugibajo lahom dobro vedoč, da ti nočejo rajše nobenega napisa imeti, kakor da bi jih sramotil slovenski napis v središču mesta!

Vemo tudi kje tiči vzrok, da so se na naši Ipavski železnici, med tem ko je železnična proga Červinjan-Tržič že dokončana z izjemo neklih mostičev katere sedaj gradijo, vže izgubila vsa znamenja merstva in da rastejo na isti kakor prej še vedno leskovi grmi. — Kaj pa če se pomisli, da so dovolili tudi slovenski poslanci omenjeni železnični progi podporo 100.000 gld. iz deželnega zaloga, brez da bi se uprašalo, kaj pa bo z našo železnico?

Tudi podporo 1000 gld., katero dovoljuje deželni zbor vsako leto tukajšnji obrtnijski šoli, morali bi naši poslanci odreči, ker ta znesek gre v žep laškim učiteljem iste šole brez nobene koristi našim otrokom.

Konečno opomni navedeni list, da bodo morali slovenski deželni poslanci v kratkem računati z volilci, kateri jim niso podali mandata spanstva v doželnem zboru, ampak onega svete dolžnosti za porabo vseh njih moči v korist zboljšanja gmotnega in duševnega položaja Slovencev na Goriškem-Gradiščanskem. In tako mora biti!

Na železnični progi iz Gorice do Trsta so nikakor ne dolgočasi. Odpotoval je nekdo kakor po navadi se za pol ure zakasnenim laškim vlakom ob 10. uri predpoldne v Trst. V vozu pridruži se mu med drugimi tudi oskrbnik nekega laškega bogataša, kateri je začel koj pripovedati o stoku in joku v blaženi Italiji, katera sta nastala radi sklicanja rezervnih in drugih vrst vojakov, dasi se je posrečilo laški vladi pomiriti vstaje v Siciliji. Znamenje temu je gotovo, kakor je on pravil, vojna proti Francoskeji, katero bo vodila Nemčija brez avstrijske pomoči.

Navzoči so gledali med tem skozi okna voza proti onim mejam, v katerih toliko ropota „Iridenta“ in „Circolo Garibaldi“, in katere so tudi resnično zaznamovane v laških zemljevidih in knjigah. In nič ni treba dvomiti, da bi se takšne knjige ne nahajale tudi med nami. Na strani 145. v Milanu l. 1864. tiskane knjige „Popis laškega kraljestva, kakoršno je sedaj in onih dežel, ki temu pripadajo“, navedeni sti tudi pokrajini: „Laški Tirol“ in „Gorica z Istro.“ Tudi med poglavitnejšimi laškimi mesti so na strani 237. iste knjige popisana mesta: Trent, Gorica, Trst in Rovinj, iz česar sledi, da se v Italiji res računani naše pokrajine nji — Italiji — pripadajoče!

Tudi na vrnitvi iz Trsta v Gorico imel je potovalec priložnost slišati iz razgrete glavice neke laške ženske mnenja take vrste.

In pomisli naj se, da se nekdo dobrika s takšno sosedinjo, ter da zakriva iznose „Iredente“ in „Circola Garibaldi“, češ, da se Slovenci o teh izmišljujejo, in kar je še hušji, pomisli naj se tudi to, da imamo tudi med Slovenci moža, kateremu se zdi „Trozvezza“ neki lepi zmes!

Skrili bombi. — Iz Celovca se poroča, da je izvedela te dni policija od nekega pijanega človeka, da je spravil neke sumne stvari v bližnji vasi Anabihl. Preiskava je pokazala, da sta bili res dve bombi, napolnjeni z reksitom in nasekanim svincem. Mož, ki ju je skrili, trdi, da je bombi našel to spomlad, ko je v gozdu Križne gore z nekim neznancom iskal polže. Bombi sta že močno zarjaveli in gotovo nad leto dnij stari. Policija je zaprla moža, bombi pa uničila.

Deset let speče dekle je v vasi Thonelles na Francoskem. Dne 31. maja l. 1883. prišli so žendarmi iskat Margarito B., ki se je vesled tega tako prestrašila, da je dobila nervozno napadaje, ki so trajali 24 ur. Potem pa je padla v letargično spanje, ki traja še danes. Ker ima usta krčevito zaprta, morajo jo umetno hraniti. Leži vedno na hrbtu, oči ima zaprte, obraz jako bled. Truplo je tako slabotno, da je ubogo dekle res le kost in koža. Laaje in nohti ji ne rasejo več. Dekle je videti, kakor mirno speča oseba. Zdravniki menijo, da je popolnoma neobčutna in da ne vé za nič, kar se godi okolu nje in se boje, da bi nagloma umrla, ker je jako oslabela. Zdaj se le še tuji zanimajo za nesrečnico.

Velezaslužni hrvatski rodoljub dr. Rački, bivši predsednik jugoslovanske akademije v Zagrebu, je opasno zbolel. Žal, da se mu je po najnovejših vestih zdravje obrnilo nekoliko na slabše. Iskreno želimo, da vrli rodoljub skoro okreva.

Petindvajsetletnica akad. društva „Slovenija“. — Priprave za slavnostni koncert s plesom, katerega priredi akad. društvo „Slovenija“ na Dunaju v proslavo petindvajsetletnice svojega obstanka, so v najlepšem toku. Dolej se je povabilo čez sto najodličnejših, na Dunaju bivaajočih slovanskih rodbin, in skoro vse so obljubile svojo udeležbo. Razposlalo se je vrh tega nad tisoč vabil. Častni član društveni, gospod profesor Josip Stritar, zložil je k petindvajsetletnici prekrasno pesem, katero je uglasbil gospod profesor Anton Foerster. Sploh vse kaže, da se bode slavnost sijajno izvršila, in da bo zapisala „Slovenija“ ta večer z zlatimi črkami v svojo spominsko knjigo.

Dopolnilne volitve za kupčijsko zbornico vršile se bodo dne 22. januarja pri vseh c. kr. glavarstvih in 26.-27. t. m. pa v Gorici. Blagovolé naj radi tega naši trgovci in obrtniki opustiti spotikanje gledé inicijatve, koje se je neljuba oseba poprijela. Ako se pa nahajata med kandidati moža, katera nista gojila nikdar narodnega čuta, naj se jih voli radi discipline.

Tudi gledé predlaganje nekega strica opozoriti moramo na to, da je ta skrbel vedno le za lastno kmetijo, a ne za narodno podjetje.

Ta stric vemo prav dobro, da ni za nas. Čemu nam ga vsiljujejo, ne vemo; saj je itak vže dospel do križica. Za zdaj naj bode takó.

Stopite kompaktno na voliče, dragi trgovci in obrtniki v mestu in na deželi, y lastno in narodno korist!

Akademično društvo „Triglav“ v Gradcu priredi dne 23. t. m. „Prešernovo slavnost“ v prostorih Daniel-Annensäle.

Umrl je po dolgi in mučni boleznii pretekli teden v Kobaridu Ivan Urbančič v 74. letu svoje starosti.

Rahla mu zemlja!

Car Svatopluk. — Letos je tisočletni dan smrti Veliko-moravskega cara Svatopluka. V posameznih delih Veliko-moravskega, na današnjem Moravskem, v Šleziji in Slovaki, kakor tudi na Češkem in Sloveniji, se bodo vršile veselice v proslavo cara Svatopluka.

Svojega lastnega sina je ustrelil po naključju poljski čuvaj Anton Sorgo v Ronkah. Vrnivši se predvečeranim zvečer domov položil je svojo puško v izbi na tla. Pri tem delu sprožila se je puška po nesrečnem naključju in je krogla zadela v desno nogo 13 letnega sinčka čuvajevega, ki je ravno izvrševal svojo šolsko nalogo. Nesrečnega dečka so prepeljali v tukajšno bolnico, kjer so mu odrezali nogo. Deček je umrl kmalu po operaciji.

Ruska carica je zbolela za influenco.

V seji deželnega zbora stavljal je čast. dež. poslanec vitez Dr. Josip Tonkli sledečo interpelacijo.

1. Ali je visoki vladi znano protipostavno ravnanje komisije c. kr. okrožne sodnije v Gorici pri sestavljanju letnih imenikov porotnikov, ki čast slovenskega naroda na Goriškem žali in njegove pravice krati in zaupanje slovenskega naroda v nepristrano in objektivno sojenje porotnih sodnij jamlje?

2. Ali je voljena visoka vlada nemudoma te nepostavnosti odstraniti in potrebno učiniti, da se bodo tudi Slovenci sprejemali v enakem številu kot Lahi v izvirne imenike porotnikov sploh, in v letne imenike porotnikov še posebno?

Ker nam je bila ta interpelacija komaj danes vročena, prenesli smo jo brez obširnih motivacij, katere pa prinesemo v prihodnji številki našega lista.

Goriški topničarji bodo, kakor se nam poroča letos imeli že meseca februarja njih vojaške strelne vaje in sicer v Krškem.

N.o 106 Pen.

Gospodu Antonu m. Obizzi-ju
uredniku „Sloge“

v Gorici

Razsodba

V Imenu Njegovega Veličanstva Cesarja!

C. kr. okrožno sodišče v Gorici kot kazensko sodišče v tiskovnih stvarih, razpravlja o predlogu tukajšnjega c. kr. državnega pravdnštva z dne 7. januarja tek. leta št. 50/9 razsodilo je takole:

I. vsebina članka „K novemu letu“ objavljenega v 9. številki tukajšnjega časopisa „Sloge“ z dne 5. januarja 1894, obsega objektivne znake pregreška ščuvanja po §. 300 kaz. zak.

II. Potrjuje se izvršena zaplenba, prepoveduje se nadaljno razširjanje omenjene tiskovine in zavkazuje se vničenje vže zaplenjenih in onih istisov, ki bi se še zaplenili, ko dobiva razsodba pravno moč.

V Gorici, dne 9. Januarja 1894

C. kr. dvorni svetovalec

S b i s a

Od c. kr. okrožne sodnije

Zigoi

Listnica uredništva. — Gosp. F. L. v D. —
Mo bode jako veselilo, ako se vresniči Vaša objuba. Na
zdar!

„Dom i Sviet“ Sadržaj drugega broja:

Štivo:

Tena, Napisao J. Kozarac. (Nastavak) — Ago Šarić. Pripoved iz prošlosti Mostara. Napisao Osman Nuri. (Nastavak) — Gdje je milijunar? Kriminalni roman Eugena Chayettea. Preveo A. Svilanić (Nastavak). — Dobro ga je ulovio. Napisao L. Kaurić. — Gospodjica nadporučnik. Napisao H. Glücksmann. Prevela Dragica Š-r-ć — O pisanju u starom veku — Sličice iz života. Piše ih Ivan Devčić — Opisi slika.

Slike:

Alfons vitez Denkstein — Dr. Ivan Broz — Zdenac u Spljetu — Dr. Stjepan pl. Miletić, hrvatski književnik — Sv. Lucija kraj Rieke — Aleksander grof Hartenau — Perivoj i kneževska palača u Sofiji — M. Gjorgjević, srbski ministar — Praskavica u francuskoj komori — Praskavica napunjena čavli — Jan Matejko, poljski slikar, umro dne 1. studenoga u Krakovu — Veliki požar u ulici Des Martyrs u Parizu — Naslov novih engleskih anarhista „Narodna volja“ — Casimir Perier, novi ministar - predjednik francuskog ministarstva — Moda.

D. p. Ant. Perco

Corso Fr. Giuseppe šte. 36
ordinira od 2. do 4. popold.

PO HIDROTERAPIČNIH NAČELIH
prečest. žup. mons. Kneipp-a.

Anton Urbančič

trgovec z drobnino in tkanino v

Raštelu št. 20

prodaja tkanino za moške in ženske obleke ter razno drobnino, ki je k temu potrebna. Vreden je posebne podpore, ker drži se tudi on načela „Svoji k svojim“ in naročuje blago le od slovanskih tvrdk. Cene po mogočnosti nizke in primerne k blagu ter ne upraša se nobenega več kot za kolikor se misli prodati, zato odpade skorej vsako pogajanje.

Černigoj Jožef,

edini slovenski stolar v Gorici v ulici Morelli št. 31 priporoča se slavnemu občinstvu. Izdeluje nove stolice ter popravlja tudi stare in se ne boji nikake konkurence.

Anton Jerkič

fotograf na Travniku št. 11 v vrtu, izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela. Fotografuje z nova, posnema po starih neskaženih fotografijah in tudi povečuje, ako je potreba. Cene primeroma k delu jako nizke. Za dobro izvršitev jamči.

Saunig & Dekleva

v Nunski ulici št. 16.

Edina slovenska zaloga dvokoles (biciklov) in raznih šivalnih strojev in lovskih pušk. Sprejemata v popravo dvokolesa in vse druge stroje. Prodajata in izvršujeta vsa dela gotovo ceneje nego naši nasprotniki; zato podpirajmo jih!

Ivan Dekleva

veletržec z vinom v Gorici ima v svojih založnicah vedno na izbiro vsakovrstna domača vina, bela in črna istrijska ter bela dalmatinska. Pisarnica se nahaja v Magistratni ulici. Prodaja na debelo.

Gostilna „Kikeriki“

v Nunski ulici, lastnina Štefana Kofola, toči jako izvrstna domača vina. Dobe se tudi vsak čas gorke in mrzle jedi. Cene zmerne, postrežba snažna in primerna.

Cijan Ivan,

krojač v Nunski ulici, št. 13, vreden je tudi podpore vsih Slovencev, ker izdeluje natančno in po primernih cenah.

Vidic Anton

pek na Kornu (na voglu poleg gostilne pri Rajhu) priporoča svojo pekarno občinstvu in postreže po jako zmernih cenah se svežim kruhom.

Simon Rožanc,

krojač v Vrtni ulici (Via giardino) št. 12 priporoča se slavnemu občinstvu za razna v njegovo stroko spadajoča dela.

Bajt Ivan

krojač na Placuti št. 31 priporoča se slavnemu občinstvu še posebej velečastiti duhovščini v blagovoljno podporo.

Pavlin Edvard

prej

Karolina Riessner in sin
v Nunski ulici št. 10.

V zalogi ima razne umetne cvetice, nagrobne vence, mrtvaške obleke za otroke, rakve (truge), trakove, voščene sveče itd. Postreže vedno po mogočih cenah.

Zaloga Vrhniskega piva

pod vodstvom Joška Rovana v Rabatišči št. 18. prodaja pivo v sodčkih in steklenicah. Ne boji se konkurence ne glede cen in ne glede dobrote piva. Steklenice so napolnjene že v pivovarni na Vrhniki, za kar se rabi le dobro uležano pivo.

Josip Hvala

Via ponte nuovo št. 12.

ima zalogo raznovrstnega lesa za zgradbe in druge mizarne potrebe.

Ivan Howanski

čevljar v Gledališki ulici št. 15

priporoča se in zagotavlja jako solidno postrežbo. Cene jako nizke primeroma k blagu, a nikakor naj se ne primerja s tvorniškim blagom ki je malenkost ceneje, a več kot polovico slabije.

Anton Kuštrin

v Gosposki ulici v hiši dr. Lisjaka št. 23 prodaja razno jestvilno blago. Priporočamo ga vsim, ker vemo, da prodaja dobro blago na drobno in na debelo po jako zmernih cenah.

Ant. Fon

klobučar in gostilničar v Semeniški ulici ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako okusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Martin Poveraj,

trgovec in krojač na Travniku poleg vojašnice, prodaja narejeno obleko in blago za možko obleko ter naredi obleko po meri. Cene primerne z blagom in ne boji se nobenega tekmovanja ptujih tvrdk.

Novič Josip

krojač v Gosposki ulici št. 14, se priporoča vsemu občinstvu. Izdeluje vsa v njegovo stroko spadajoča dela jako natančno in po primernih cenah.

Peter Drašček

v Stolni ulici št. 2 ima bogato založeno štacuno jestvin ter poleg tega prodaja tudi razno tabačno blago. Skrbí, da postreže se svežim blagom. (On prodaj tudi naš list).

Cej Ivan,

gostilničar v ulici Ascoli toči vedno jako dobra domača vina. Postrežba točna in cena primerna.

Andrej Makuc

v Rabatišču št. 20 voditelj izdelovalnice vinskega octa. Andreja Makuca priporoča se vsim Slovincem. Izdeluje edino le vinski jesek, ki je jako okusen in zdravju neškodljiv. Kedor se krat en prepriča o dobroti tega octa gotovo se ne boje nikdar več posluževal jeshov napravljenih z raznimi esencami. Cene jako zmerne.

Karol Drašček,

pek na bregu Korna št. 4 ima vsak dan dvakrat sveži kruh. Podružnico ima tudi v Semeniški ulici. Njegov kruh je po primerno nizkih cenah in vedno zdrava jed. Kdor hoče pošilja mu ga tudi v stanovanje.

Novič Franc,

krojač v ulici sv. Klare št. 6 izvršuje razna naročena dela in prodaja narejeno obleko po jako zmernih cenah.

G. Likar

v Semeniški ulici h. št. 10

prodaja šolske in mašne knjige, sv. podobe, tiskovine za duhovnije in županije, papir in vsakovrstne šolske in pisarske potrebščine po najnižjih cenah.

Peter Birsa.

„Corte Caraveggia“ toči izvrstna domača vina kakor njegov oče v Rifenbergu in postreže tudi s hrano. Ima tudi hlev za živino.

Franc Povšič

mizar na Šentpeterski cesti št. 9. priporoča se slavnemu občinstvu za razna mizarne dela.